

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po posti prejeman za avstro-agerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanih plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba.“

Upravnštvo naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji, 2. februarja.

—j.— Nisem Vam poslal poročila o zadnjih dveh sejah državnega zбора. Na dnevnem redu bilo je vedno in izključno nadaljevanje sladorne debate. Generalno razpravo je zbornica srečno dognala, prestopila je v specijalno, in sedaj sta §§ 1. in 2. „v delu“. Še smo čuli marsikatero duhovito besedo tekom debate, tudi nekoliko strokovnjaških argumentov, toda v obče ponavljajo se nazori in razlogi, in zanimanje poslušalcev je vsled tega precej izgnulo. Mej raznimi govorji dopadal se je Vašemu dopisniku v tej debati najbolj Mengerev, tudi Plenerjeva obramba ni bila napačna, zlasti če se pomisli, da je v tem vprašanji boriti se moral malo da ne s celozbornico. Češki poslanec Hevera, kateri je s poljedelskega stališča zagovarjal predlog s pravim naudušenjem, segal je vendar le predaleč, tudi o najboljši stvari velja stara prislovica: „Omne nimium noxiū“. V isto napako zagazil je Nemec Siegl, kateri se sam bavi s sladorno obrtjo. Dokazovati je hotel, da bode vsled zvišanega potrošniškega davka in zvišane premije slador le — cenejši postal! Za to besedo zgrabi ga Kronawetter, ter ga rešetari v veliko radost hvalnega občinstva, kajti Kronawetter, v vsakem oziru — potratnost izvzemši — typus Dunajskega filistra, govornik poln šal in dovitov, sploh zabava poslušalcev, torej jih je precej vztrajalo okoli njega navzlic temu, da je zlasti konec njegovega govora čudno bil zmeden. Omenjati nam je še redke prikazni velikega sladornega fabrikanta, kateri se je jako energično branil eksportne bonifikacije ter živo priporočal Plenerjevo padajočo lestvico. To je bil starozakonski Auspitz s svojim naglašano semitskim obrazom in podolgstvo židovsko brado. Mož je ogromno bogat, imovino njegovo štejejo na mnogo milijonov. Glavico naloženo v svojih tovarnah amortizoval je vsaj že 3—4 krat, pod palcem ima tudi dovolj, da lahko preboli še tako hudo sladorno krizo, in dotična zguba se bode kmalu poravnala, kakor hitro se nebo razvedri po nevihtni. Kar je manjših tovarnarjev, uničeni bodo; na planem ostanejo nekateri mogotci, kojim se ne bode

več batit nobene nadležne konkurence. Ti se bodo mej seboj kartelirali, in potem meni nič tebi nič siromašnemu konsumentu diktirali sladorne cene. Tajna ta namena uplivala je vidno na našega Auspitta, in radi tega se je še grje režal nego sicer, z židovsko zgovornostjo priporočajoč zbornici Plenerjev predlog v vsprejem.

Toda, čemu še govoriti v „Slov. Narodu“ o sladornem davku? Positivno se vsprejme vladna predloga in sicer s kolosalno večino: k večjemu trideset glasov bode za predlog manjšine. Sladorna obrt dobi zagotovljeno premijo, vlada osigurila si je večje dohodke iz tega davčnega objekta, — po novem davku bode denarni efekt za državo mesto letosnjih 12-8 milijonov po vladnih računih 15-5 milijonov, po mnenju drugih izvedencev še za 1—2 milijona višje. S tem naj se tolaži konsument, če mu cena tega blaga nekoliko poskoči vsled navedenega novega davka!

Mnogo več, nego debata zanimal je v zadnji seji večino poslancev precej obširen zvezek, katerega so bili našli pričetkom seje na svojih mizah. Vladna predloga o novem davku na žganje. Naravno rečemo, da se temu državnemu zboru še ni izročila nobena predloga, katero bi glede važnosti, glede globokosegajočih gospodarstvenih in očividnih denarnih posledic primerjati bilo prezanimivemu Dunajskemu načrtu o spiritnem davku. Vodilne misli so deloma izvirne, vsa kombinacija je navdahnena neke smelosti in pogumne brezobzirnosti. Kdor prečita vseh 101 paragrafov tega načrta — ali bolje, preštudira, kajti čitati se stvar ne dá z lepa — ne bode mogel zanikati, da se je bavil z znamenitim poskusom novodobne finančne vede, tudi v tem slučaju ne, če se sprijazniti ne more ne s fundamenti niti s posameznimi določbami njegovimi. O bistvu projektovanega davka za sedaj je toliko, da se uvede pri žganji dvojni način obdachenja. Pri malih žganjnah nakladal se bode davek kakor dosihmal na produkcijo, vendar v zvišani meri, namreč za vsako hektolitersko stopinjo alkoholove vsebine po 35 kr. mesto sedanjih 11 kr. Toda male žganjarne tu ne pridejo prav v poštev, kajti navzlic njih ogromnemu številu (99.000) vendar njih letna produkcija ne znaša nad 95.000 hl.

Za vse druge žganjarne (z letno produkcijo okoli 2½ milijonov hl.) pa se uvede davek na porabo (konsumni davek) in sicer v dveh odstavkih. Namreč da se zapreči preobilno izdelovanje, omejil se je kontingenčni znižaj davkom na 1.878.000 hl. za celo avstro-agersko monarhijo, oziroma na 997.458 hl. za našo državno polovico. Od te količine plačati bode konsumnega davka po 35 kr. za hektolitersko stopinjo, tedaj po 35 kr. od hektolitra. Kar se ga pa bode več izdelalo, pade pod višji davek 45 gld. od hektolitra. Poljedelskim žganjarjem dopuščajo se nekatere olajšave, za izvajanje dovoljeno je odkrita premija 5 gld. na hl, toda le v maksimalnem znesku 1 miljona.

Že iz teh pojedinih podatkov utegne razvideti opresni čitatelj, da Dunajskemu načrtu nove življenske pogoje stavlja žganjarski obrti. Posebno važnost pa ima ta zakon za naše pokrajine, zlasti za vojvodino Kranjsko. On podražuje žganje v jako izdatni meri; na Kranjskem pa se mu že pridružuje deželna naklada in efekt obeh je, da bode za hl. 900 dvestotnega spirita, kojega danes Dunajska „Warenbörse“ notira s 26 gld. 62½ kr. državnega in deželnega davka plačati v najugodnejšem slučaju 47 gld. 70 kr., redno pa (po višjem državnem davčnem nastanku) 56 gld. 70 kr. Trgovec, kar je povsem naravno, odvalival bode svoj davek na kupca in — o tem ni dvojiti — vsled davka toliko zvišana cena mora uplivati na konsum, zmanjšati mora sedanjo porabo.

Žganjarska predloga razgovarja se jako živahno v parlamentarnih krojih. V pretres izroči se bržkone p sebnemu odseku. Kaj več o njej povedal budem kasneje, morda v posebnem članku.

Naš hipotekarni kredit. — Kako ga zboljšati.

(Dopis.)

Dospod dopisnik z Notranjskega v 8. štev. let. „Slov. Narod.“ našteva nekatere nadloge našega kmetijskega prebivalstva. Mej poglavitnimi uzroki propadanja tako važnega kmetijskega stanu navaja nedostatek hipotekarnega kredita, katerega po njegovih besedah „ne poznamo na Kranjskem“.

LISTEK.

S ceste.

Letošnjega predpusta kratko dobo greni nam že skoro sedem tednov trajajoč mraz, še hujše pa osepnice, ki mej nami razsajajo s čudovito trdovratnostjo, ne zmeneč se za vse modre svete, katere z radodarno roko podajata gosp. dr. Eisele in tovariš njegov, našega uradnega lista premodri Beisele. Povsod, po vseh javnih prostorih suče se govor ob tej izredno neprijetni bolezni, povsod udarja ti v nos karbolne kisline in klorovega vapna preostra vonjava, na ulicah srečavajo te ljudje z vidnimi znamenji jedva prestale bolezni na razorenem lici, vmes pa se oglaša iz visoke line drobni „navček“, naznanjajoč, da je ostudna bolezen pobrala zopet novo žrtev.

Pravega veselja zares nikjer ni, niti na „kmetskem plesu“ (Bauernball-u) ne. S koliko naudušnostjo in z gorečnostjo, boljše stvari vredno, uprizoril se je bil Iani „Bauernball“! In vendar, dasi je bil čisti donesek namenjen pogorelega gledališča bednim članom, si vendar navzlic dvakrat nemu opominu neso upali objaviti dotičnega računa,

ker so bili računi nerazmerno previški, čisti donesek pa razmerno tako nizek. Letošnji uspeh pa je še veliko slabiji. Slavni uradni list sicer z veliko slastjo in tako obširno popisuje „kmetski ples“, a komentar k njegovemu popisu je tak, da se je letos prodalo par sto ustropnic manj, kakor lani, in da vse podjetje boleha na kroničnem nedostatku.

Res da se je skušalo nedostatek pokriti z raznimi kontribucijami in da so se v ta namen celo prodajale ustropnice v bodočo „Aussichtswarte“ na „starih šancah“ nad Šiško, a te ustropnice bodo, kakor uradni list sam priznava, imele še le kdaj v prihodnosti nekako historično vrednost, praktično vrednost pa imajo že danes jedino za g. Doberleta, ki uživa iznad teh in drugih ustropnic najlepši razgled na „Bauernball“ in vse njegove obiskovalce. Zatorej so nekateri gospodje baje ukrenili, da se iz dohodkov „kmetskega plesu“ dozidana „Aussichtswarte“ krsti „Doberletov razgled“, kar pa nekda ni obveljalo.

Vse drugačo srečo, nego „Bauernball“, imel je cirkus Schlegel. Ljudje pohajali so vanj, kakor da še nikdar neso videli ovenele lepotice, skakajoče skozi običajne obroče na zastarele gure hrbet ia kakor da še nikdar neso čuli več nego trivijalnih

šal, ki jih zbijajo razni clowni. Novodobni „tingl-tangl“ prija občinstvo in posestnik cirkusu, prišedši v Ljubljano suh kakor poper, odšel je od tukaj z veliko trebušnato listnico. Jaz bi mu je ne zavidal, ko bi bil postopal malo solidnejše. A koncem predstav priredil je nekako loterijo in z oblubo, da bode prvi dobitek konj, razprodal več nego tisoč srečk. Ko je bilo srečkanje končano, kričalo je vse povpred: Konja, konja! A kako neprijetno je bilo občinstvo presenečeno, ko „der dumme August“ kot prvi dobitek privleče lesene konjička! Nesramna ta šala, ali bolje rečeno sleparija, vzbudila je splošno nevoljo in zabeležil sem jo le zaradi tega, da kje drugej ne pojde zopet ljudje na take limanice.

Po teh prozaičnih dogodkih bila mi jako blagejna povest, vršeča se zadnje dni v Ljubljani, kajti v dokaz mi je bila, da še ni zamrla vse pozivska, da se ljubezni stara pesen še ni izpela. Čul sem pripovedovati tako: „Na Osojah“, na znanem posestvu na gradu Ljubljanskem, pokosila je kruta smrt nežno cvetko, 16letno deklico. Potrtim roditeljem javi se drugo jutro mlad in elegant gospod ter, razovedvi svojega srca skrivnost, da je pokojno njih hčer na tihem ljubil, ne da bi ona za njegovo

Kako resnične besede! In vendar se doslej ni storilo še ničesar, da bi se bile zboljšale te žalostne razmere. Uredbe hipotekarnega kredita se ne spomni nobeden narodnih zastopnikov v deželnem našem zboru. Po drugih deželah, kjer je kmetovalcu na svoja posestva brez težave mogoče dobivati denarja iz javnih zavodov, skušajo deželni zbori vendar še olajšati hipotekarni kredit; pri nas, kjer jedini javni zavod — kranjska hranilnica — posoja na kmetiška posestva le nerad in le izjemoma, pa se pušča vse pri starem. Se ve da se potem ni čuditi, ako se dogajajo dan na dan taki slučaji, kakeršnih nekoli navaja gospod dopisnik z Notranjskega in ako narod vsled tega propada vedno bolje ne samo gmotno, temveč tudi moralno, videč, da ni od nikoder žarka upanja k boljemu.

In vendar, kako lahko bise pomagalo. Treba je le zavoda, za kateri bi deželi ne bilo žrtvovati ničesar, kateri bi pa kljub temu še celo njej v deželnem oziru donašal veliko koristi. Ustanovitev tacega zavoda — deželne hipotekarne banke — priporočala se je že pred petimi leti; omenjeni dopis z Notranjskega pa nam je povod, da govorimo zopet o njem.

Ne moremo reči, da bi se od tedaj, ko se je v prvič priporočala ta zadeva, ne bilo ničesar storilo glede nje. Pač, prišla je deželna hipotekarna banka v razgovor v znanej enketi leta 1884. Tam pa je bila pokopana potem, ko je jeden član enkete priporočal, naj bi se onim, ki imajo že uknjižen kak dolg na svojem posestvu, zabranilo izposoditi si na novo kaj; drugi član pa naglašal, da bi deželna hipotekarna banka bila le koristna takrat, ko bi mogla posojati po 3%. Hipotekarne banke z določbo, kakor je prvoimenjena, pač ni potreba, ker bi njena korist bila več ko problematična; taka, ki bi posojala po 3%, pa je nemogoča. Prav lahko pa je ustanoviti deželno hipotekarno banko, katera bi dajala posojila po 4½% in 5%. Da bi posojila tripercentna bolje ugajala, ko petpercentna, ni dvojbe; a ker ni mogoča tripercentna hipotekarna banka, zametavati petpercentno — katera bi vsekakor tudi koristila — bilo bi ravno toliko, ko da bi kdo ne hotel utapljaljočemu podati pomočne roke samo za to, ker bi se bal, da mu na bregu izpodrsne in bi topečega se siromaka tolažil, da ga bode rešili takoj, ko pride pomagat še kedo. In tak utapljaljoči se siromak je naš kmet, katerega bodo vedno raztoče potrebščine in vedno večja bremena pritirala do obupnosti, ako ne bode kmalu pomoči.

Dejali smo, da bi deželna hipotekarna banka bila dvojne koristi: za deželo samo kot upravno telo in za nje prebivalce. Prva in ne mala korist bi bila že v tem, ker bi se pritegnil tuji kapital v deželo, kajti hipotekarna banka bi za svoja posojila izdala zastavne liste. Naj se mi ne ugovarja, da je preveč tujega kapitala v deželi kalamiteta. Res bi to bilo le takrat, ko bi se po jednej strani nikomur ne koristilo ž njim, po drugej strani pa slabo gospodari. Velik kapital pa je vedno v korist, ako se zna dobro gospodariti ž njim, ker potem daje tudi veliko dohodkov. Pomisliti je treba, da bi se s tem iz tujine pritegnjenim kapitalom dale polagoma ustanoviti velike rezervne zaklade, katere bi postale de-

ljubezen kaj vedela, milo poprosi bi li smel posloviti se od nje. Ko se je njegovej prošnji ugodilo, odhiti, a se skoro vrne z vencem orehovim, katerega ihče se položi svoji mrtvi devi na deviško glavo. Po tem pa je ves obupan ostavil hišo in tako glasno jokal niz dolu, da so ga vsi prebivalci okoli sv. Florijana čuli.

Iz pjetete, ki mi jo vzbuja taka tajna ljubezen jaz tej povesti nesem ugovarjal, moj skeptični prijatelj pa je dejal, da mu dvoje ni prav razumljivo. Prvič: Čemu ravno venec od perja orehovega? Drugič pa, ako že mora bti venec orehov, kje pač stoji tisti oreh, ki ima ob tem času še tako košato perje, da se more splesti tak venec? Priznavati moram da na ti dve vprašanji nesem imel odgovora, kakor tudi gospodična ne, ki nama je napomnjeni dogodek pripovedovala.

H koncu še malo drobnost za ministra Gauča in za naše poslane. Ko se je pretekli mesec zaradi epidemije zaključila tukajšnja gimnazija, izjavil se je pri neki konferenci profesor Hintner, rodom Nemec, da šestega razreda dijaki, ki so bili na slovenskih paraelkah, veliko boljše nemški znajo, nego njih nemški vrstniki, ki so se šolali vedno le na nemških paraelkah. To je gotovo tako častno spričevalo za slovenske vzporednice! —.

želna lastnina. In dežela bi pri tem ne prevzela nikakeršnega rizika, kajti hipoteke bile bi popolna varnost za ves kapital.

Neizmerna pa bi bila korist za kmetiški stan. Pred vsem bi deželna hipotekarna banka prevzela one dolgove, ki so uknjiženi z obrestmi preko 5%. Že s tem imela bi posla precej. Veliko imenitnejše pa bi bilo še prevzemanje vseh ostalih zemljeknjičnih bremen. Pri nas namreč nikdo ne pozna še posojil z amortizacijo. Naš kmet, če si izposodi — recimo — 500 gld., plačuje od njih v najugodnejšem slučaju — ako jih dobi po 5%, kar je pa redko, ker na vadno ni dobiti posojil izpod 6% — do smrti po 25 gld. obresti na leto; potem pa še ves dolg zapusti svojemu nasledniku, kajti prav redki so slučaji, da bi si poleg vsakdanjih skrbij za svojo rodbino mogel prihraniti toliko, da bi odpalačil dolg. S 6% amortizoval bi se tak dolg v trinadesetih letih. Le 5 gld. na leto bi bilo torej treba plačevati več in posestvo bilo bi prosto dolga po teh letih, ki se po računih o človeški umrljivosti zmatrajo za produktivna leta jednega pokolenja. Imeniten oddelek poslovarja deželne hipotekarne banke bilo bi torej spreminjanje dosedanjih zemljeknjičnih bremen v amortizacijska posojila.

Še veliko važnejša pa se nam zdi uvedba melioracijskega kredita. Koliko je pri nas še zboljšati v gospodarskem oziru! Kmetiška družba trudi se pač mnogo s tem, a uspehi vendar neso taki, katerih bi bilo želeti. Naravni uzrok temu je nedostatek denarja. Ko bi pa za njo stal denaren zavod, kateri bi za melioracijska dela pripravljen imel kredit, tedaj bi prizadevanja kmetiške družbe imela vse drugačne uspehe. Kolikorati govoriti potni kmetiški učitelj o kakoj imenitnej zadavi, katera bi — dosledno izvedena — bila nov vir dohodka za celo okolico. Zaradi nedostatka denarnih sredstev pa ostane vendar vse pri starem. Vzemimo samo saditev ameriških trsov po onih krajih, kjer je trsna uš uničila vinograde. Vse priporočanje ne izdaje ničesar, ker se večini vinogradnih posestnikov nedostaja potrebnih denarnih sredstev za nakup ameriških trsov in novo nasaditev vinogradov. In tako vidimo, da tam, kjer je prej rastla plemenita vinska trta, sadé sedaj naši vinogradarji turščico ali sejejo drugo žito, katero jim o najboljši letini ne more dati niti polovice tach dohodkov, ko vinska trta. Ko bi imeli deželno hipotekarno banko, mogla bi ta celej občini dati melioracijski (zboljševalni) kredit, kateri bi se v razmerji posestev porazdelil na posamezne vinogradnike. S takim kreditom mogla bi si cela občina prenoviti vinograde z ameriškim trsom in rešena bi bila velike gmotne škode; ves kredit pa bi bil v par letih amortizovan brez vsake težave. Omogočilo bi to večjo rentabiliteto (nosnost) vinogradov. — To je le jedna primera, kako bi se mogel plodonosno rabiti melioratski kredit. Našteli bi jih lahko še več; a za okvir tega članka bilo bi to preobširno.

Razkosavanje malih zemljisk je sicer kvarno za kmetijstvo. Nasprotno pa je razkosavanje veleposestev prava dobrota za vsako deželo. Kjer je bilo prej veliko posestvo, katero je živilo večinoma našej narodnosti sovražnega graščaka, mogle bi se

ustanoviti mnogokrat stotine kmetiških posestev, katera bi dobro redila gospodarja in njihove rodbine. Taka preuredba koristila bi prav veliko v narodnem oziru; povzdrnila bi pa tudi davkovsko moč države in dežele. Pač mnogokrat prodajajo se velika posestva; a skoro vedno prihajajo v roke tujim kapitalistom. Deželna hipotekarna banka mogla bi pokupiti polagoma mnogo tek veleposestev, razdeliti jih primerno v več manjših posestev po 20 do 50 oral obsega in razprodati jih kmetom, ki bi le polovico vrednosti morali plačati takoj. Druga polovica ostala bi na posestvih uknjižena in amortizovala bi se jednako, kakor smo omenili v začetku današnjega članka.

Predaleč bi segalo, ko bi hoteli navajati še več razlogov, ki govore za ustanovitev deželne hipotekarne banke. Mislimo, da zadostujejo že tu navedeni, da spozna vsak razsodni čitatelj, kako velika bi bila korist od tega zavoda za deželo in njene prebivalce.

Nadejamo so, da se bode našel poslanec, ki bode v deželnem zboru stavljal nasvet za ustanovitev tega, zares potrebnega zavoda. —.

Govor poslanca Jermana

v štajerskem deželnem zboru dne 17. januarja 1888 v debati o slovenskih uknjižbah.

Kot poročevalec manjšine moram pred vsem omeniti, da ni gotovo, da bi se bil ministrski ukaz, ki je natisnjen v prilogi št. 106., razposlal kot okrožnica vsem sodiščem Celjskega sodnjega okrožja in da dalje njega vsebina ni avtentično zajamčena.

Pod tem pogojem je manjšina posebnega odseka pretresovala ta ministrski ukaz, če je zakonit, pretresovala je pa tudi pravni ugovor deželnega odbora. Smoter tega pravnega ugovora je le, da se zabranijo slovenske uknjižbe pri spodnje-štajerskih sodiščih, vse drugo, kar se nahaja v tem pravnem ugovoru, kakor zagovarjanje kompetence deželnega zabora, je le argumentacija, sredstvo, da se doseže namen. Manjšini se dozdeva, da je ukaz popolnem utemeljen in upravičen. Vsaj je le posledica člana XIX. državnih osnovnih zakonov, kateri jamči jednakopravnost vsem jezikom avstrijskih narodov v uradu, vlada je vsled stavka, ki je navaden pri vsakem zakonu, s katerim se jej nalaga, da naj zakon izvrši, zavezana po svoji ministrski odgovornosti zakone izvajati. Kako da to stori, z naredbami ali pa postavodavnem potu, je njena stvar. Vlada je po članu XI. državnega osnovnega zakona o izvršilnej in vladnej oblasti v svojem delokrogu upravičena na podlagi zakonov izdajati naredbe in dajati ukaze ter je upravičena in zavezana prisiliti, da se poslušajo take naredbe in ukazi.

Ta ukaz pravosodnjega ministerstva pa tudi ne ukazuje nič novega, temveč le ponavlja, kar je že v občem zemljeknjičnem zakonu in pridanej mu instrukciji. Ker ima občni zemljeknjični zakon odstavek, s katerim je vlad, kakor je že navada, naročeno, da ga izvrši, torej vlada ni prestopila svojega delokroga, če je ponovila, kar je že v zakonu.

Dalje v prilogi.

Otci in sinovi.

Roman.

Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Ivan Goršek XVI.

(Dalje.)

— Kako ste spali, tetka, vprašala je Odincova glasno.

— Spet je ta pes tu, zamrmala je v odgovor stvara in opazivši, da je Fifa napravil dva neodločna koraka proti njej, vskliknila: proč, proč! Katja poklicala je Fifijo ter mu odprla dveri.

Fifi pohitel je radosten vun, misleč, da ga pelje na sprehod, a ostavši sam za vratmi, začel je brskati in civiliti. Kneginja se je nahmurila, Katja hotela je oditi.

— Mislim, da je čaj gotov, dejala je Odincova. — Gospoda, pojdimo; tetka, blagovoli iti čaj pit.

Tetka je molče ustala s stola ter odšla prva iz sobe. Vsi so šli za njo v jedilnico. Kozaček v livreji potegnil je s šumom od mize z blazinami obit tudi le njej namenjen stol. Kneginja je sedla. Katja podala jej je nalivajoč čaj prvi čašico z naslikanim grbom.

Starka dejala si je medu v čašico (čaj s sladkorjem) piti zdelo se jej je pregrešno in drago, dasi

je ni stalo ni kopejke) ter vprašala s hripcavim glasom:

— Kaj pa piše knez Ivan?

Nihče je ni odgovoril. Bazarov in Arkadij izpozna sta kmalu, da se niso brigali zanj, dasi so spoštljivo ž njo ravnali. „Le radi važnosti jo imajo, ker je kneževski plod,“ mislil si je Bazarov . . . Po čaji predložila je Ana Sergjevna, da se gredo sprejeti, a dež je jel rositi, in vsa družba razven kneginje vrnila se je v sobo za goste. Prišel je tudi sosed, ljubitelj kvartanja, po imenu Porfirij Platonič debeluhast, sivkast človek s kratkima, kakor zvitima nožicama, jako dvorljiv in smešen. Ana Sergjevna, ki je večinoma govorila z Bazarovom, vprašala ga je, če se gre ž njimi kósat v staromodni perforanci. Bazarov bil je pri volji, rekoč, da se mora čim preje pripraviti na dolžnosti okrajnega zdravnika.

— Varujte se, opomnila je Ana Sergjevna, midva s Porfirijem Platoničem vas bodeva prekosila! Ti pa, Katja, dostavila je, — zaigraj kaj Arkadiju Nikolajeviču, on ljubi godbo, mi budem ob jednem poslušati.

Katja stopila je nerada h klavirju, in Arkadij, dasi je res ljubil godbo, šel je nerad za njo: zdelo se mu je, da ga Odincova goni od sebe proč, —

Manjšina odsekova se pretresajoč argumentacijo v pravnem ugovoru ni mogla odločiti za mnenje, da bi bil že utemeljen s tem, da se reklamuje kompetenca deželnega zбора. Kompetenca izvaja se iz naslova notranje uredbe zemljiških knjig. Postavodajstvo o notranji uredbi zemljiških knjig res pripada deželnemu zboru. Ta argument je na prvi pogled res primeren in umesten, toda, ako se natančneje preteče, se pa vidi, da ni utemeljen. Kaj more biti predmet notranje uredbe zemljiških knjig, ko so se bile napravile nove, je povedano v državnem zakonu dne 25. julija 1871 drž. zak. št. 96., nadalje je v „pojasnjujočih opombah cesarske vlade pri predložitvi predloga zakona v štajerskem deželnem zboru v letu 1873“ in v izvrševalnem propisu k štajerskemu zemljeknjižnemu zakonu natančno omenjeno. Jezikovno vprašanje se v njem nič ne omenja. Predmet notranje uredbe zemljiških knjig ne more biti vse ono, kar je bilo predmet občnemu zemljeknjižnemu zakonu in pridanej mu instrukciji. Kar se je rešilo z državnim zakonom, se ne more drugače rešiti z deželnim zakonom, zemljeknjižni zakon iz 1871 in izvrševalna instrukcija iz 1872 sta starejši, sta že bila štajerskemu deželnemu zboru na razpolaganje, da ja pregleda, torej je moral vedeti, kaj je v njih uravnano. §. 89 občnega zemljeknjižnega zakona ima res neko določilo o rabi jezika, ki se glasi: „Če pisma neso pisana v jeziku, v katerem se morejo ulagati uloge pri zemljeknjižnem sodišči, se mora pridejati popolnem verodostojen prevod“. Iz tega sledi, da se pisma v jeziku, ki je pri sodišči dopuščen, morajo vsprejemati in shraniti v zbirki pisem. Zemljiška knjiga sestoji iz glavne knjige in zbirke pisem ali pismenske knjige. Če se večjezična pisma spravljajo v zbirki pisem, zemljiška knjiga ni več jednojezična, ampak večjezična in lukanja v sistemu je že narejena na podlagi §. 89. zemljeknjižnega zakona. §. 9 instrukcije dne 12. januvarja 1872 pa strogo ukazuje, da mora vodja zemljiških knjig iz odloka ipsissimis verbis izvršiti uknjižbo. Nema nič izbirati, nič ne sme prevajati, ne sme rabiti nobenega družega izraza, nego je v originalnem odlok. Ta originalni odlok je one vsebine, kakor vsi odloki, ki je dobe stranke na prošnjo za zemljiško uknjižbo. V katerem jeziku se morejo ulagati uloge pri zemljeknjižnem sodišči, ni povedano v zemljeknjižnem zakonu, kajti to je predmet družih zakonov.

To je izraženo v členu IV. razglasilnega patentata k obč. zemljeknj. zakonu. Tam je povedano, da s sedanjim zemljeknjižnim zakonom zgube veljavno vsi starejši zakoni in naredbe, če se tičejo predmetov, ki so v tem zakonu urejeni. Jezik, v katerem se smejo ulagati uloge pri sodišči, pa s tem zakonom ni urejen, torej ostanejo zakoni in naredbe, ki so prej veljali, še vedno v veljavi. Taka zakona sta pa § 13. občnega sodnijskega reda in XIX. državnih osnovnih zakonov. V katerem jeziku sodec izdela odlok, ki je hkrat nalog zemljeknjižnemu uradu, je ravno tako, kakor meritorična rešitev stvar odločbe. Pri tem so pa sodec le merodajni oni zakoni, kateri to urejajo, ne pa štajerski deželni zakon iz 1. 1874, ki o jeziku ničesar ne omenja.

njegovem srci pa je že kilo, kakor pri vsakem mladem človeku njegovih let, nekako otočno in vzuemirajoče čuvstvo, podobno predčutkom ljubezni. Katja vzdignila je pokrov klavirja in ne gledaje Arkadija vprašala poluglasno,

— Kaj naj vam zaigram?
— Kar hočete, odgovoril je ravnodušno Arkadij.
— Kako godbo ljubite bolje? vprašala je Katja neizpremenivši svojega položaja.
— Klasično, odgovoril je z istim glasom Arkadij.
— Ali ljubite Mozarta?
— Mozarta ljubim.

Katja izbrala je C-molovo sonato-fantazijo Mozartovo. Igrala jo je kako dobro, dasi nekoliko strogo in suho. Ne odvrnivši očes od sekiric in krepko stisnivši ustni sedela je nepremično in ravno in le koncem sonate razčarilo se jej je lice, in majhna kitica razvivših se las padla jej je na temne obrvi.

Arkadija je posebno dirnil zadnji del sonate, oni del, ko sredi čarobne veselosti brezskrbnega na-peva najedenkrat ustajajo izrazi tako otočne bolesti . . . A misli, koje mu je izbudit Mozart, niso bile pri Katji. Gledajoč jo, mislil je samo: „Res ne igra grdo ta devojka in tudi ona ni grda.“

(Dalje prih.)

Intencije deželnega zбора sodec ne morejo biti merodajne, ker neso izražene v zakonu. Ko bi bil hotel štajerski deželni zbor 1874. leta, ko je delal zakon o novih zemljiških knjigah prisvajati si pravico določevanje jezika, moral bi bil o tem kaj pozitivnega ukreniti, moral bi bil vsprejeti v zakon pozitivne naredbe, ki bi pa bile mogle biti le te, ki so izrečene v ukazu pravosodnega ministerstva, ki se sedaj napada, kajti deželni zbor ne more prezirati državnih in državnih osnovnih zakonov. Zakonodavstvo dežele more se gibati v okviru državnih in državnih osnovnih zakonov. Ko bi bil deželni odbor preverjeno kompetenci deželnega zбора za edločitev jezikovnega vprašanja, mogel bi bil že sedaj sedanjemu deželnemu zboru predložiti novo, da se popravi zakon iz 1874. I. in tudi ta novela bi ne bila prezirati mogla načela jednotopravnosti. Iz tega, da imajo blanketi za nove zemljiške knjige nemške napise rubrik, se ne more sklepati ničesar, ker so se objavili dotedni zakon in blanketi tudi v slovenščini. Saj se tudi drugi deželni zakoni izdajajo v slovenščini; iz tega, da so v originalu le v nemščini sestavljeni, se ne more sklepati, da bi n. pr. občinski predstojniki ne mogli rabiti slovenskih formulirjev za kazenske zadeve, ki se nabajajo v deželnih zakonih. Deželni odbor je le kratko opomnil, obširnejše je pa poseben odsek poudarjal dosevanje posest, pravno kontinuiteto, zgodovinsko stališče. Ako ni res, da pred sedanjo dobo ni bilo nikakih zakonov, ki se tičejo jezika zemljiških knjig.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. februarja.

S konfesionalno šolo bode teško kaj, ker jevljajo vladu ni naklonjena, zlasti Gauč je baje velik nasprotnik Liechtensteinovemu predlogu. Po njegovih mislih bi zanj bilo treba dvetretjinske večine, ker se bode že njim nekoliko razširila deželna avtonomija. Nek list že misli, da je ta predlog že mrtev, da sedaj gre samo za to, da se mu napravi slovesen pogreb. Nemški konzervativci pa tudi neso vse prav zadovoljni s tem predlogom. Tako Zallingerju ne ugaja, da ta predlog še pušča državi nadzorstvo. Tudi nekateri škofje baje neso prav zadovoljni s tem predlogom. Samo škof v Linci ga nazivlje v svojem postnem pastirskem listu hvalevredno in veselo prizadevanje.

Vnanje države.

Ruski listi se pritožujejo, da židovski trgovci iz Galicije utibotaplajo revolverje in municijo v južno Rusijo in tam nenavadno po ceni prodajajo.

Nekaj posebno važnega se je te dni pripetilo v Parizu, ki bode morda imelo dobre posledice za odnošaje med Rusijo in Francijo. Izkor je znano Rusija ni mogla Floquetu odpustiti, da je proti carju Aleksandru II., ko je bil v Parizu, bil zaklical: „Vive la Pologne, Monsieur“. Ruska veleposlanika Orlov in Mohrenheim imela sta stroge ukaze, da ne smeta občevati že njim. Dokler je bil Floquet samo seinski prefekt, bilo je to lahko. Težavne je stvar postal, ko je že trikrat voljen predsednikom zbornice in se je že večkrat govorilo, da bode ministerski predsednik. Večkrat se je poskušalo to stvar poravnati, pa brezuspešno. V Rusiji tudi neso prav Floquetu zaupali, ker je radi-kalec. Sedaj se je pa stvar preobrnula. 1. t. m. je francoski trgovski minister predstavil Floqueta ruskiemu veleposlaniku. 13. t. m. bode Floquet dal banket diplomatom, baron Mohrenheim je že obljubil, da pride. V Peterburgu so se preverili, da bode Floquet igrал še važno rolo v francoski vnanji politiki in so se odločili, da se spravijo že njim.

Komisija za reformo italijanskega senata imela je te dni sejo. Sklenila je na prvem shodu senatorjev dati odgovore na ona vprašanja, katera so senatorji formulovali na privatnem shodu v juliji. Reforma italijanskega senata je tako važno vprašanje, že njo se hoče dati novo življenje temu zboru. Zadnja leta senat le životari in nema skorobogena uplica na politiko.

V Švicari mislijo premeniti nekoliko kazenske zakone, da bodo potem mogli strogou kaznovati tujetajne policiste, katere s svojimi anarchističnimi agitacijami spravljajo Švico v slabo ime. Iz Švicarskih listov se da posneti, da je resnica, kar so v nemškem državnem zboru naveli nemški socijalni demokratje o postopanji nemške tajne policije.

Nekateri listi so povisjanje Španjskih poslanstev na Dunaju, v Berolini in Rimu v veleposlaništva tako tomačili, da hoče Španija pristopiti tripe ladjanci. Španjski list „Epoca“ pa to odločno oporeka.

V nemškem državnem zboru učela se je debata o predlogu, da bi se podaljšala legislativna doba na pet let. Ta predlog so stavili narodni liberalci in konzervativci. Vlada ni hotela predlagati sama podaljšanja legislativne dobe, ker se boji

da ne bi propala svojim predlogom. Prvi je predlog zagovarjal konzervativec Behr. Njemu se zdi predlog umesten, da se ne bode narod tolkarat razburjal z volitvami in bi državnemu zboru ostajalo več časa za mirno delo. Dolge legislativne dobe utegnejo biti kedaj tudi liberalcem v korist, če bodo imeli večino. Windthorst je proti podaljšanju legislativne dobe, ker v sedanjem kritičnem času ne kaže preminjati ustave. Pri zadnjih volitvah se je narod tako sleparil, da je želeti, da se njih izid popravi z novimi volitvami. Bamberger bi bil za podaljšanje postavodavne dobe, ko bi v Nemčiji imeli tako svobodo kakor v Angliji. V Nemčiji bi pa tako spremembu ustave godila le vladi, ki bode imela pravico zbor razpustiti, če je ne bode ugajal. Narodnim liberalcem je očital, da so postali priprega konservativcem. Ko je minister Böttiger izjavil, da hoče vlada ostati neutralna v tem vprašanju je Benigen zagovarjal v dolgem govoru dolge legislativne dobe in zavračal Bambergerjeve napade na narodne liberalce. Reichenasperger in Maltzan Guelz sta pa predlog zagovarjala, pa ne pač posebno dobro.

Dopisi.

Z Gorenjskega 30. januvarja. [Izv. dop.]

Mnogo obrtnikov se nahaja na Kranjskem, katere teži marsikaj pri srci ali izpregovoriti na merodajnem mestu si ne upajo ali pa, na deželi že celo, zmožnosti nemajo. Imel sem priliko že večkrat opazovati kako suhoporno in zanikerno se spolnjuje po deželi obrtna postava. Stavil bi Vam kmalu, gospod urednik, drzno vprašanje: ali res na deželi nova obrtna postava toliko velja, kakor pisatelju suho pero, ker se nikdo za njo ne briga. Videl sem s svojimi očmi posebno na Gorenjskem mnogo napak dimnikarske obrti in opazil pri tem, kake nevarnosti pretijo vsakemu hišnemu gospodarju zaradi ognja.

V vaseh dimnikih, ki so morali v sled postave c. kr. deželne vlade vedno o pravem času čistiti le izučeni dimnikarji, ne čistijo sa nikdar razen v farovžih, šolah in pri nekaterih večjih posestnikih, temveč večina posestnikov opravlja to delo po svojih poslih in še to le površno. Umevno je samo ob sebi, kako more človek, ki se nikdar tacega dela vadil ni in kateri tudi k temu poslu poklican ni, opravljati tak posel, kakor treba, da je vse ognja varno.

V sled tega nastanejo mnogokrat požari, ljudje pa ugibajo, kdo da bi bil požar prouzročil. Znan mi je veči trg na Gorenjskem, ki prepušča dimnikarsko delo nekemu tega dela nezmožnemu starčku.

Kaj poreko k temu davkoplăevalci, kateri so poklicani za to delo? Ali je tako postopanje rečene županije pravo? Največ so temu uzrok župani sami, ker mnogo se jih nahaja po vseh, ki to prepuščajo svojim poslom, kateri seveda to delo površno opravljajo.

Iz Kamnika 30. januvarja. [Izv. dopis.] (Pevske društvo „Lira“.) Nedavno še ni bilo v Slovencih nobenega psvskega samostalnega društva, dasi so petje vedno živo gojili; čitalnice združevale so namreč v svoje kolo vse slovenske psvske moći in le one so skrbeli, da se naša pesen širi. A s časom se je spoznalo, da bi se slovensko petje lahko negovalo z večjim uspehom, ko bi se osnovala samostalna psvska društva, osobito po večjih krajih, tam kjer je obilo narodnih močij in bi ne slabilo delovanja čitalnic. V malo letih osnovala so se nekatera slovenska psvska društva, ki vrlo delujejo združno s čitalnicami in mejo prvi po redu je menda „Lira“ v Kamniku.

Prezanimiva je zgodovina tega društva.

Slovensko občinstvo, ki sem ter tja sliši in čita o njegovem narodnem delovanju, meni gotovo, da so je osnovali uzorni, za našo pesen uneti rodomljubi, a ni bilo tako. Možje, ki so skrbeli za njegov porod in stali ob njegovi zibelki, čudom se moramo čuditi, neso bili naše gore listi, temveč naši napsotniki.

Ko jim je zamerlo njihovo slavno društvo, želeli so, da bi ista osoda zadebla tudi čitalnico in menili so diplomatski, da bi se to najlaže doseglo s tem, da se osnuje psvske društvo, katero je bi odtegnilo mnogo močij, poleg tega pa naj bi bilo društvo utrakovistično, to je, ne naše, ampak njihovo. Vse, kar tuje čuti v Kamniku, bilo je za to velediplomatsko idejo in prineslo je nepričakovano izdatno gmotno podporo, da se uresniči ali uživi. Slovenski pevci, ne sluteč, kake so namere skritih ustanovnikov društva, kajti razodeli so jih le poklicanim, ustopili so radostno v kolo in društvo je bujno vzvetelo.

A čuj! Očetje društva, zibaje se sladkih nadah, kmalu, prekmalu so videli, da Kamnik ni več kraj za take poskuse in da v njem ni gradiva, s katerim bi se mogel doseči takov namen.

Nekateri merodajni delavni udje, osobito pevovo, spoznali so takoj skriti smrť skritih ustanovnikov in z vso odločnostjo so se temu ustavili, da bi bilo društvo drugače, kakor čisto in povsem narodno, naše, da, rajši naj „Lire“ ne bode in vsi delavni udje so temu pritrdili.

Kdo popiše društvenih očetov notranji gnjev, da so jim splavale vse lepe naše po vodi? In te svoje nevolje neso mnogo prikrivali, kajti, ko se je pričelo drugo društveno leto, ni ostal niti jeden od njih podpornikom društva, da jeden, katerega je najbržje ta trpka prevara najglobokejše skelela v srce, rekel je srdito odborniku, ki ga je ob novem letu nagovoril za nadaljnjo podporo društvu: Moj nemški denar ni za taka taborška društva! Dà, dà, hudo jím je bilo! V svet poslali so Savla, a domov vrnil se je Pavel! No „Lira“ se ni zmenila za vse to, vedno je dosledno delovala v narodnem duhu in stala odločno na čisto narodnem stališči in nič je ni moglo izriniti iz tega tira.

Da deluje vedno združno s čitalnico in da se vrše vse čitalnične veselice ž ujeno pomočjo, je znano, a tudi na zvunaj pri veselicah in slavnostih narodnih društev pogostem sodeluje z uspehom. Posebno pa prijubil se je občinstvu društva „Lire“ vsakoletni predpustni koncert.

Kakor prej priredilo je tudi včeraj v izredno lepo in okusno okrašenih čitalničnih prostorih koncert s plesnim venčkom. Prezanimiv vspored pričabil je zelo mnogo občinstva in zabava je bila v vsakem oziru krasna ter je vsakega zadovoljila.

Ne bodoemo govorili o pojedinih točkah obširnega vsporeda, ampak samo v obče, a priznati moramo, da so se vršile vse precizno, ubrano in z efektom osobito pa je razunela občinstvo do ognjevitega naušenja zduja vsporednja pieča Nedvedova pesen: „Nazaj v planinski raj“, katero je pel mešan zbor. V tej pesni nastopila je „Lira“ prvič z mešanim zborom pred občinstvo ter pela ta res divni umotvor uprav očarljivo krasno, a burno priznanje občinstva ni veljalo le prelepemu petju, ampak bilo je tudi ob jednem javna, živa zahvala vrlim častitim gospom in gospicam, ki so ustopile v kolo „Lire“ pod narodno zastavo. Vidno je še včerajšnega koncerta, da „Lira“ čvrsto napreduje in da je povsem vredna, da se občinstvo za njo živo zanima. Da je tako, gre vsa čast sedanjemu odboru, v prvi vrsti pa pevovoju g. Franu Steletu. On je bil njen prvi pevovoju in njemu in njegovi narodni zavednosti in naušenosti ima „Lira“ zahvaliti, da so se v nič razpršili vse nameni nasprotnikov; on dela zanjo z nenavadno, zares vzgledno požrtvovalnostjo in trudoljubivostjo.

Želimo „Liri“, da bi vedno tako napredovala in cvetela in da bi nikdar ne pozabila divnih besed našega ljubljencega pesnika: „Slovenski pevci v Kamniku bodite narodni drámniki!“ Cirilov.

Domače stvari.

(„Vertuschungssystem“), ta strašanski greh očita „Laib. Ztg.“, „Slovenskemu Narodu“ in zakaj, ker ni, kakor to praktikuje naše deželne vlade oficijalno glasilo že dlje časa brez vsacega povoda napadal Ljubljanskega mestnega magistrata, oziroma mestnega zastopa, temveč le gola in resnična fakta donašal o številu obolenih brez vsake pretiranosti. Vsak pameten človek je bil hvalezen „Narodu“, da ni še huje vznemirjal in vzburjal ljudstvo, kajti znano je, da ima boječih ljudij, ki iz samega strahu obolé. Le vladnemu glasilu deželne vlade kranjske to ni po volji. Smešil je naš list s plesnim dovtipom „Beschwichtigungshofratha“ in zdaj nam predbaciva „Vertuschungssystem“. Še jedenkrat vprašamo „Laib. Ztg.“, kaj smo mi zakrivili in katere zamude nesmo priznali? Nam ni znano, da bi kompetentna oblast ne bila storila svoje dolžnosti ob času sedanje epidemije, izvzemši morda jedini pregrešek, da ni prepovedala „Bauernballa.“ Menda se magistrat ni hotel zameriti nekim krogom, od katerih pa zdaj žanje hvalo za svojo kulantnost v strupenih napadih vladnega lista. Čudna prikazan! Drugod vladni listi pišejo pomirljivo, naše deželne vlade list pa se je s svojo sulico zaganja v tiste, ki hoté ohraniti ljudstvo mirodušno. No k sreči je ta sulica — le donquixotstva.

(Osepnice) V zadnjih 24 urah za osepnicami zbolelo 5 moških, 3 ženske, 8 otrok. Ozdravili

1 moški, 2 ženski, 5 otrok. Umrli: 1 moški, 1 otrok.

(Kranjska hranilnica) dala je 500 goldinarjev, da se razdele mej ubožne kozave in njih obitelji.

(Slovenski bicikliški klub) priredi v ponedeljek zvečer pri „Slonu“ društven zabavni večer. Gospodje podpirajoči člani se tudi vabijo.

(„Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino“) ima v svoji 2. številki nastopno vsebino: Denar. (Po J. N. Voglu poslo Fr. Krek). — Z Božjo pomočjo. — Svečnica. Zdravko. — Poknežena grofovina tirolska in predarekska. — Pravična kazen. — Marija. Janko Zagorski. — Iz gozda domov. — Kako Nubijani krokodile lové. — Listje in cvetje. — Nove knjige in listi. „Vrtec“ stoji za vse leto 2 gld 60 kr. za pol leta 1 gld. 30 kr. Priporočamo najtopleje ta izvrstno uredovani in naši mladini namejeni list.

(Sport.) Včeraj sklenila se je zanimava stava. Gospod, ki veliko zaupa svojih nog člosti, stavlje, da pojde iz Ljubljane in sicer z mitnice na Tržaški cesti, do one hiše v Postojini, v katerej je okrajno glavarstvo, v sedmih urah. Stava, to je peš-koja iz Ljubljane v Postojino, mora se izvršiti do konca junija t. l. in se bode pogumnenemu hodcu pri tej hoji pridružil še drug gospod, dva pa se bodeta za njim, ali kar je gotoveje, pred njim vozila.

(Iz pred sodišča.) Gosp. Wakanigg, trgovec v Litiji, ki je bil dne 16. septembra zaradi eksplozije smodnika v njegovi prodajalnici v Šmartinu obsojen na tri mesece, bil je včeraj pri deželnem sodišči Ljubljanskem oproščen. — „Slovenčev“ urednik g. Žitnik bil je, kakor smo že povedali, pred par tedni pri mestno deleg. okrajni sodniji obsojen na 10 gld., ker ni hotel vsprejeti gospod dr. Gregorčevega popravka. Proti tej obsodbi uložil je g. urednik Žitnik priziv na deželno sodišče, katero je pa prvega sodnika obsodbo potrdilo.

(V kranjsko hranilnico) uložilo je pretekli mesec 2184 strank 540.597 gld, izplačalo se je 2357 strankam 474.481 gld. 24 kr.

(Pri Nabrežini) sprožili so včeraj v novem kamnolomu 5 min, nabasanih s 300.000 kilogrami smodnika. Razstrelba odkrnila je skalovje 210 metrov na dolgo, vsega vkupe, kakor se ceni, 120.000 kubičnih metrov.

(Narodna čitalnica v Kranji) priredi dn 12. februarja l. 1888 maskarado v svojih prostorih. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Ustopnina: Udom 30 kr., zunanjim in upeljanim tukajšnjim neudom 60 kr. za osobo. — Nemaskovani plačajo globe 1 gld. izvzemši p. n. gardedame. Globe se ogne, če se natakne šaljivo znamenje (na pr. nos, čepico i. t. d.) in nosi do poščka. Vsaka maska mora imeti na prsih pripeto ustoppnico. Drugi udeleženci si jih preskrbe lehko pri ustropu. Ustopnice dobivajo se pred maskarado pri čitalniškem tajniku. — Natančneja pojasnila se poizvedo pri odboru.

(Nenavaden prašič.) V Medulinu blizu Pulja zaklal je te dni posestnik prašiča, ki je bil le 15 mesecev star, a 295 kilogramov težak. Meril je po dolgem 2 metra in 8 cent., visok je bil 1 meter 35 cent., okoli trebuha pa je meril 2 metra 3 cent. Žival bila je tako izredna, da se jej je vsakdo čudil, kdor jo je videl.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 4. februarja. Jutranji listi podudarjajo včerajšnje objave visoko premembro in čisto defenzivni značaj zvezze, ki ima jedini namen ohraniti mir. Časopisi upajo, da se bode dosegel uspeh, ki se je z objavljenje m nameraval. Nekateri listi pa vendar mislijo, da je objavljenje resno svarilo Rusiji, da na pričetem potu ne nadaljuje.

London 4. februarja. „Standard“ zmatra objavljenje za brezdromno svarilo, carju nameravalo. Poraz bi ne porušil samo ruskih načrtov na Bospor in Francozov maščevalnih naporov, temveč bi popolnem potlačil premagane rušitelje miru.

Berolin 4. februarja. Listi naglašajo eminentno mirovni značaj objavljene zvezne pogodbe. Objavljenje mora Pariz in Peterburg pomiriti, ako se ondu res še dvojili. Ob jednem pa je svarilo za rušitelja miru, kjer koli se nahaja.

Dunaj 3. februarja. „Wiener Abendpost“ in Berolinski „Reichsanzeiger“ objavlja

v današnjih večernih listih določbe dne 7. oktobra 1879. sklenene zveze med Avstro-Ogersko in Nemčijo. Oba vladarja sta si slovesno obljudila, da čisto defenzivni pogodbi ne bodeta nikdar dodala agresivne tendence, ko bi pa jedno teh držav napala Rusija, zavezana sta oba pogojnika, da drug drugemu pomagata z vso vojno silo in da sklepata mir le vkljupno in v soglasju. V članu tretjem se pravi mej drugim: da bi v gotovem slučaju oba vladarja zmatrala za svojo dolžnost, carja ruskega zapuno opozoriti, da bi se napad na jednega izmed njiju zmatral za napad proti obema.

Trajni zdravilni uspeh. Vsakeršno trganje po hrbitu in udih ter bolečine v čelehkih uspešno ozdravi mazanje z Moll-ovim „Francoskim žganjem in soljo“. Cena steklenici 80 kr. Vsak dan razpoljila po poštnem poštetji A. Moll, lekarji in c. kr. dvo. začasniki, na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarjah po deželi zahtevaj se izrečeno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 4 (31-2)

Poslano.

Neizogibljivo! S to besedo začenja se anonsa v današnji številki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinku izumljeno sredstvo, Roberantium (lase ustvarjajoča tekočina), katero je pri izpadanji las, pleščih, golobratcev in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Nečemo na dolgo in široko razklaclati ter hvaliti to iznajdbo, kakor bi zaslužila, temveč opozarjam p. n. čitalatelje na dotično anonso in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovora povrniti.

Listnica uredništva: Gosp. dr. X.: Dotičnega članka v „Laib. Ztg.“ nesmo prezeli in prezrla ga menda, kakor čujemo, tudi ni odvetniška zbornica. — Gosp. Sch. na D.: Popisa res ne bomo priobčili, ker je slavnost bila ugevor v pravdi mej — bratom.

Loterijne srečke 1. februarja.
V Pragi: 15, 54, 66, 2, 67.

Tuji:

3. februarja:

Pri **Stonu**: Wengraf, Hauš z Dunaja. — Mairz iz Inomosta. — Kaitl iz Plzna. — Schmidt iz Elberfelda. — Stolfa iz Trsta.

Pri **Mallči**: Fischer iz Berlina. — Niklaš z Dunaja — Danielz in Reke.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kaltenberger iz Beljaka. — Dolenc iz Loke. — Kozlevčar iz Št. Petra. — Lipah iz Litije.

Pri **avstrijskem cesarju**: Millautz iz Unea. — Kapsch iz Prelesja. — Lukov z Dolenjskega. — Krule iz Ljubljane.

Umrli so v Ljubljani:

3. februarja: Jožef Nachtigall, postrešek, 41 let, se je za pokopališčem ustrelil. — Ana Kral, delavke hči, 3 1/2 leta, Žitni trg št. 1, za davico. — Jakob Janša, hišneg posestnika sin, 4 leta, Kurja vas št. 16, za bojastjo.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrino v mm.
7. februar	7. zjutraj	739.7 mm.	-10.0°C	sl. svz.	obl.	
2. februar	2. popol.	738.2 mm.	-3.0°C	sl. zah.	d. jas.	0.00 mm.
3. februar	9. zvečer	739.2 mm.	-10.6°C	sl. zah.	jas.	

Srednja temperatura — 7.8°, za 6.8° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dn 4 februarja t. l.

	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica, hktl.	5.5	čeh povojen, kgr.
Rež,	4.06	Surovo maslo,
Ječmen,	3.74	Jajce, jedno :
Oves,	2.44	Mleko, liter
Ajda,	4.22	Goveje meso, kgr.
P.oso,	3.74	Teleje
Koruz,	5.36	Svinjsko
Kroupir,	2.67	Koštrunovo
Leča,	12	Pišanec.
Grah,	13	Golob.
Fizol,	11	Seno, 100 kilo
Maslo,	1	Slama,
Mast	66	Drva trda, 4 metr.
Špah frišen	52	mehka, 4

Dunajska borza

dne 4. februarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danesh
Papirna renta	gld. 77.80	gld. 77.35
Srebrna renta	79.80	79.
Zlata renta	108—	107.75
5 1/2 marcna renta	92.95	92.35
Akcije narodne banke	866—	868—

4/ državne srečke iz l. 1854	250 gld.	130 gld.	75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 "	166 "	"
Ogerska zlata renta 4%	96 "	50 "	
Ogerska papirna renta 5%	82 "	95 "	
5% štajerske zemljšč. odvez. oblig.	105 "	"	
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	117 "	50
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	125 "	50 "	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99 "	"	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100 gld.	178 "	50 "
Kreditne srečke	10 " "	19 "	75 "
Rudolfove srečke	10 " "	99 "	25 "
Akcie anglo-avstr. banke	120 "	99 "	25 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	212 "	50 "	

Prežalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša predobera, iskreno ljubljena sestra oziroma teta, gospodičina

URŠIKA BONAČ,

danes ob polu 12. uri dopoludne po kratki in mučni bolezni v 32. letu svoje starosti, previdena s sv. zakramenti za umirajoče izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb bode v ponedeljek, 6. t. m. ob 3. uri popoludne iz mrtvašnice sv. Krištofa.

Nepozabljivo ranjco priporočamo v molitev in blag spomin.

(89)

V Ljubljani, dne 4. februarja 1888.

Žalujoči ostali.

Tužnega srca naznanjam, da je Bogu vse-mogočnemu dopalo, našo preljubo hčer, oziroma sestro, tetu in svakinjo, gospodično

IVANO SVETEK,

dne 3. februarja ob 9. uri zvečer, po dolgi, mučni bolezni, prevideno s svetstvi za umirajoče, v 36. letu nje starosti, v boljše življenje poklicati.

Pogreb bode v nedeljo, dne 5. februarja ob polu 4. uri popoludne iz hiše št. 56 Sv. Petra cesta.

Drago ranjko priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1888.

(87)

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Moj pokojni oče **Fran Simončič** bil je pri zavovalnem društvu

„THE GRESHAM“ v Londonu

za precejšnje svoto za življenje zavarovan.

Generalni zastopnik tega zavoda v Ljubljani, gospod **Guido Zeschko**, izplačal mi je zavarovan svoto z deležem dobička točno, ne da bi bil kaj utrgal.

Čutim se dolžnega, slednjemu izreči svojo najtoplješo zahvalo in društvo „GRESHAM“ vsacemu najtoplješu priporočati.

V Sevnici, dne 2. februarja 1888.

(86) **Fran Simončič.**

Geografična panorama.

Nova Schleimer-jeva hiša, Šelenburgove ulice.

Danes poslednji dan
II. serije:

Italija in Sicilija.

Jutri v nedeljo in v ponedeljek
III. serija:

Francija, Algier in Tunis.

prekrasni razgledi francoskih mest in krajev iz Algiera, čudesna jama v Lourdes-i, momentni prizori morja itd. itd.

Odprto vsak dan od 3. ure popoludne do 9. ure zvečer.

(75) Ob nedeljah je tudi dopoludne odprto.

Najstarejše domače zdravilo je
„konc. cvet za ude“,

povsed znan pod imenom (830-13)

Klosterneuburški fluid za protin,
Preiskan v kemičnih laboratorijih za zdravstvenopolitičeske preiskave in je prodaja zavarovana z varstveno znamko.

Cena ½ flaco. 50 kr., veliki flaco. 1 gld.

Razpošilja lekar **A. HOFFMANN**, Klosterneuburg.
Za zavijanje in vozni list je plačati pri poštnih pošiljatvah 15 kr. posebe. — Pristnega ima v Ljubljani lekar **J. Swoboda**; v Rudolfovem lekar **Ferd. Staika**.

Ročno kovačnico

z vsem orodjem (56-3)

se dá v najem ali proda. Kovačnica je na dobrem mestu. — Več pove upravnih stvari, Slovenskega Naroda.

Oznanilo.

Zaradi oddaje zgradbe novega poslopja za petrazredno Ijudsko šolo v Črnomlji vršila se bode zmanjševalna licitacija

dne 20. februarja 1888

ob 10. uri zjutraj pred c. kr. okr. šolskim svetom v Črnomlji. Vse delo cenjeno je 25 804 gld.

Za licitacijo uložiti je treba 5% vadij, katerega mora prevzemnik ali precej ali pa pri prvem izplačilnem obroku kot kavcijsko na 10% povikšati.

Postavno napravljeni in pravočasno uloženi oferti se bodo tudi vprijetem.

Stavbeni načrti, proračuni in licitacijski pogoji ležijo pri podpisanim c. kr. okrajnem šolskem svetu vsakteremu na ogled. (79-3)

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji, dné 29. januvarja 1888.

Razglas.

Mesto Rudolfovo proda iz mestnega gozda

1600 smerek.

Pismene ponudbe naj se pošljejo do 15. dne februarja 1888 na županstvo v Rudolfovem.

Dr. Poznik, župan.

Prodaja posestva.

V jeku obljudenem in živahnem farnem in industrijskem kraju na Kranjskem, kjer so c. kr. oblastva, uradi, notariat in velike tovarne, kjer promet jasno vse in se bode v kratkem še bolj razvil, poleg južne železnice, na južnoštajerski meji, proda se zaradi rodovinskih razmer takoj arondovano posestvo, obstoječe

iz jednonadstropne hiše s stekleno verando, z dvorom in travnik, prostori za gostilno, (32 sob za potnike), 4 velikimi kletmi, ledeno, kovačnico in raznimi magacini.

Ponudbe naj se pošljajo na Frana Müllerja, „Annonceen-Bureau“ v Ljubljani. (83)

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani prodaja se

Jurčičevi zbrani spisi po znižani ceni.

1. zvezek: Deseti brat. Roman.

2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodbivine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovencev ali črtice iz mojega življenja.

3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobil. Izvirna povest iz časov lutrovsko reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Urbjan Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozljevska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodbivine.

4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencov. — II. Grad Rojnine. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klošterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.

5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodbinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemski vélpet. Povest. — III. Sin metkoga cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.

6. zvezek: I. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Teljeva pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Crtta iz življenja ročilčnega agitatorja.

Zvezek po 60 kr., eleg. vezan po 1 gld. Pri vnapnjih naročilih velja poština za posamični nevezani zvezek 5 kr., za vezani 10 kr. Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, aka si naroči skupno najmanj deset izvodov.

Prodaja se v (37-4)

„NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani,

Kongresni trg,

Gledališka stolpa.

J. Pserhoferjeva

lekarna na Dunaji, Singerstrasse 15,

, zum goldenen Reichsapfel“.

Kričistilne kroglice,

poprej univerzilne kroglice imenovane, zasluzijo poslednje ime s polno pravico, ker je ni skor bolezni, da bi te kroglice ne bile že tisočno in čudovito pomagale. V najtrdrovratnejših slučajih, ko so se druga zdravila zmanjšala, so te kroglice pomagale neštevilokrat. Škatljica s 15 pilami velja 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami pa 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanej pošiljavi pa 1 gld. 10 kr.

Ce se naprej pošije denar, velja s poštne prosto pošiljatvijo: 1 zavoj kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoj 2 gld. 30 kr., 3 zavoj 3 gld. 35 kr., 4 zavoj 4 gld. 40 kr., 5 zavoj 5 gld. 50 kr., 10 zavoj 9 gld. 20 kr. (Manj, nego 1 zavoj, se ne pošuje.)

Doslo je mnogo pisem, v katerih se konsumenti teh pil zahvaljujejo, ker so je ozdravile raznih težkih bolezni. Kdor jih je le jedenkrat poskusil, priporoča to sredstvo še drugim.

Tu navedemo nekatera iz mnogih zahvalnih pisem: ■ (852-11)

Leogang,

15. maja 1883.

Večlastni gospod!

Vaše kroglice uplivajo

zares čudočito, neso

kakor druga proslavljana sredstva, ampak

pomagajo v resnicu in

skor za vse.

Kroglice, ki sem jih

naročil o Veliki noči,

razdal sem skor vse

znamenec in prijetjem

so zelo pomagale.

Celo osobam visoke sta-

rosti, ki bolejajo za

raznimi bolezni, in

onemoglostmi, so takoj

pomagale, če jih tudi

neso popolno ozdra-

vele, in je hočejo še

dalje rabiti. Prosim to-

rej, pošljite mi še pet

zavojev. Od mene in

vseh, ki so ozdravili z

Vašimi kroglicami, naj-

skrenem pravljico na

zahvalo.

Martin Deutinger.

Bega, St. György,

16.

